

Glasilo „Slovenskega čebelarskega društva“
za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani.

Urejuje **Frančišek Rojina.**

Izhaja 5. dan vsakega mesca in se pošilja udom brezplačno.

Vsebina: Vesti iz podružnic na Kranjskem. — I. N. Babnik: Čebelarjevo leto, Januvar. — Matej Vidmar: Na delo za društven napredek. — I. N. Babnik: Čebelarstvo in šola. — Ant. Jane: Par tednov na ptujem. — Hinko Zirkelbach: Razvoj čebel do rojitve. — Iv. Jurančič: Na razstavo! — Urednik: Pasivni odpor. — Dopisi. — Raznoterosti. — Listnica upravnštva. — Mala naznanila.

Vesti iz podružnic na Kranjskem.

Podružnica v Logatcu. Člani podružnice se vabijo na občni zbor, ki bo dne 11. februarja ob 3. uri popoldne v Logatcu v gostivni pri Kramarju. Po občnem zboru bo predaval gospod tajnik osrednjega društva.

Anton Jernejčič, tajnik.

Podružnica v Ribnici. Občni zbor bo dne 18. februarja ob 3. uri popoldne v ljudski šoli. Po občnem zboru predavanje. Vsi člani na krov!

Matija Lovšin, predsednik.

Podružnica v Škofjiloki. Dne 25. februarja ob 3. uri popoldne bo občni zbor podružnice v gostivni pri Guzelu v Škofjiloki. Po občnem zboru bo predaval gospod urednik Rojina.

Primož Žontar, predsednik.

Saleška podružnica štajerskega čebelarskega društva ima svoj redni občni zbor dne 18. februarja 1906. ob 1. uri popoldne v poslopju ljudske šole v Šoštanju. Pri tej priložnosti pobirala se bode tudi udnina. K obilni udeležbi uljudno vabi

odbor.

* * *

V Bohinjski Beli se je ustanovila čebelarska podružnica. V odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: Anton Markelj, predsednikom, župnik Matija Mrak, tajnikom, župan Janez Burja, blagajnikom, Matija Torkar, odbornikom.

Dne 11. februarja. Ob pol 9. uri dopoldne bo predaval tajnik osrednjega društva na Vrhniki, v gostivni pri Podlipčanu.

—X—

Tajništvo.

Čebelarjevo leto.

Februar.

I. N. Babnik.

Februarja zima še zle nakane snuje,
v panju se zalega že neguje.

Ne bo še kmalo poljubilo zlato solnce naše zemlje tako gorko, da bi iz nje klile vsepovsod radovedne Florine hčerke. Čakali bomo še par mesecev do tistega časa, ko se bodo kopale pestre cvetlice v toplih solnčnih žarkih. Tulil bo še vihar, ostra burja bo še brila črez plan in dol, in izpod neba bodo krožile one male zvezdice, ki jih imenujemo sneg, da pokrijejo zemljo z belo odejo. Pa akoravno je še oddaljen oni čas, po katerem hrepenimo mi čebelarji tako nestrpno, se je v panju začelo ta mesec vendar novo življenje. V zibkah-celicalih so se pojavili črvički, iz katerih dorasejo v 21 dneh naše prihodnje delavke. Te mlade čebelice so naše upanje-za poznejši razvoj ljudstev. Negovale bodo svoje mlajše sestrice z ono ljubeznijo, ki je lastna le tem žuželkam. Obneslo se bo to zgodnje zaleganje le, če nam bodeta marec in april ugodna, ker je čebelam le tedaj mogoče se okrepiti in razviti. Ako pa nastane mraz, in nam še sneg pokvari račune, no, potem bomo jadikovali na razvalinah čebelarške države. Imeli smo dosedaj jako milo zimo, in 5. januarja je zapihal tako gorak jug, da so se čebele popolnoma očistile. Enakomerno mrzla zima bi čebelam bolje prijala. V izgled nam bodi ruska zima. V Rusiji in drugih severno ležečih deželah čebele jako dobro prezimijo, akoravno je tam proti naši jako huda in dolgotrajna zima. V razmerno mrzli zimi se čebele v svojem dremotnem stanju dobro počutijo in mirno v gruči bdijo. Kakor je živo srebro občutljivo za vsako premembo temperature, je tudi čebela, če je zrelo odprto. Čim večji mraz, tem bolj se skrčijo v gručo. Pri 0 ali $+1^{\circ}C$ se ta tesna zveza ne ohlapi veliko, če je pa $+5^{\circ}C$ se o tesnem združenju ne more več govoriti. Pri razmerni toploti je čebelam dana priložnost iz zadaj se nahajajoče zaloge med v zimsko gnezdo prenesti. Pri tem delu se pa čebele razburijo, kar jim zelo škoduje. Porabijo več medu in pri posebno krepkih panjih se nastavi preveč zalege, za katero je potreben cvetni prah. Umevno je, da se vsled tega v črevah čebel nabere več izmetka, in čebele potrebujejo lep topel dan za očiščenje. Ako pa tak dan izostane, in se zima iznova naseli, je usodepolno za čebele, ker se povzroči griža in izguba čebel, ki poginejo v panju ali pri izletih.

Ako nam februar prisodi kaj toplih dni, se bodo naše želje glede očiščenja čebel uresničile. Pri teh izletih v februarju smemo panje že natančneje kakor januarja preiskati. Gledati je na to, imajo li čebele dosti medene zaloge, in če katerim te primanjkuje, dati jo moramo v satovju kolikor mogoče blizu gnezda. Pri tem delu odstranimo mrtve čebele in postrgajmo vso drugo nesnago iz panja. Skrbeti mora previdni čebelar, da priredi svojim ljubljankam kolikor možno ugodno stanovanje. Odstranimo prazno neoblegovano satovje in zožimo prostor kolikor se nam zdi prikladno.

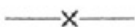
Vsak pravi čebelar se veseli prvega prašenja čebel; pa saj tudi ni veselejšega pogleda, kakor je, če čebelice lepega, toplega dne tega mesca tako veselo in razposajeno obkrožujejo čebelnjak; za nas čebelarje je to prvi in najlepši spomladanski pozdrav. Pri prašenju bistro opazujemo vedenje čebel. Če iz katerega panja počasi in motno lezejo in se že na bradi očistijo, je to gotovo znamenje griže.

Griža je jako nevarna bolezen. Zdrave čebele se očistijo le zunaj panja. Pozimi zavžijejo čebele, če sedijo dalj časa v miru, le malo medu. Nemir, brezmatičnost, žeja in druge enake neprijetnosti pa povzročijo, da porabijo več medu, kakor jim prija, kar zopet povzroči potrebo očiščenja. Neugodno vreme zapreči velikokrat ta nagon, in griža je posledica te neugodnosti. Čebele nabranega blata ne morejo več vzdržati in ponečedijo panj, satovje in celo same sebe. Vnamejo se jim čreva, in telesna zapeka je povod nekake napetosti. Take debelo napihnjene čebele vidimo še spomladi v na griži obolelih panjih. Če hočemo bolne panje ohraniti, jih moramo skrbno zdraviti. Najbolje zdravilo je seveda lep, gorak solnčni dan, da je dana čebelam prilika se očistiti. Bolje je grižo zabraniti, kakor jo zdraviti. Na griži obolelo ljudstvo moramo gorko odeti, mu pokladati v malih porcijah mlačen razredčen med, ki mu pridenemo nekoliko soli.

Ker je letošnja zima skrajno ugodna, so imele čebele že večkrat priliko se očistiti, in se nam torej ni bati, da bi se griža vtihotapila v naše čebelnjake. Posebno pri nas, ki imamo skoraj sam ajdov med, ki je za prezimovanje priznано najbolji, se te bolezni ni bati. Velikokrat je pa čebelar sam vzrok tej nesreči. Nekateri stikajo vedno po čebelnjaku; revidirajo, odpirajo, zapirajo in s tem grižo podpirajo, oziroma jo povzročé.

Čebele, ki se prikažejo na bradi nekako žalostno in ne odletavajo kakor iz drugih panjev, tekajo semintja in iščejo žalostno umrlo jim matico. Tak panj je brezmatičen in ga pustimo sedaj še v miru, pozneje o ugodnem času ga združimo z dobrim matičnim sosedom.

Skrbeti moramo že sedaj za med pitanec, da ga imamo pri roki, kadar ga rabimo. Društvo preskrbi članom „Čebelarškega društva“ pristen in zanesljiv med-pitanec po 1 K za *kg*.

Kranjski panj.

M. Humeč.

Neovržna resnica je, da je kranjski panj z nepremakljivim satjem (Bohinjci mu pravijo „korito“, Goričani „kaselca“) pri gotovih razmerah našega čebelarstva, če ne najboljše, pa vendar dobro čebelno stanovanje. Ta čebelna posoda ima v našem čebelarstvu častno zgodovino in smelo trdim, da je jako malo panjevih vrst, ki bi bile skozi dolga stoletja tako malo spremenile svojo obliko kakor ravno naš kranjski panj. Med tem ko

priporočamo druge, pri ugodnih razmerah boljše panje, pa ne smemo pozabiti tega, vse časti vrednega očaka, ki je dajal zavetje naši čebeli dolga stoletja.

Pri nas se čebelarji izvečine le mimogrede, brez poklica, kot nekako najbolj postransko opravilo. Zato tudi ne moremo pričakovati, da bi naši čebelarji svoja stara kranjska korita požgali in si omislili dragocene panje bodisi kateregakoli sistema. Istotako se pri nas (vsaj na Kranjskem) največ čebelarji na roje. In ravno pri tem načinu čebelarjenja ustreza kranjski panj skoraj popolnoma svojemu namenu. To tembolj, ker ima ravno tiste prednosti, ki jih pogrešamo pri vseh drugih čebelnih stanovanjih. Kranjski panj je tako priprosto zgrajen in tako poceni kot noben drug panj. Vrhutega je zelo pripraven za prezimovanje, prevažanje in pošiljanje v daljne kraje. Zbog svoje oblike se jih lahko razmeroma jako mnogo nakopiči na majhen prostor, kar je tudi velike važnosti z ozirom na čebelnjak. Ako še omenim kako priprosto in brez posebne izgube časa se čebelarji v kranjskih panjih, mislim, da je dobrih lastnosti dovolj. Prepričan sem, da bodo že davno pozabljeni razni novodobni panji, ko se bode v kranjskih panjih še vedno uspešno čebelarilo.

Eno napako pa imajo ti naši kranjski panji, in ta je: Nikake enotne mere nimajo.

Videl sem dokaj čebelnjakov širom naše domovine, pa niti v enem nisem našel, da bi bili vsi panji narejeni po enaki meri. Kolika razlika je šele med posameznimi kraji! Minulo poletje sem obiskal uglednega čebelarja, ki mi je kazal štiri majhne kranjičke (prave igrače), naložene drug vrh drugega in združene v eno družino. Razun tistih je imel v čebelnjaku še blizu 100 drugih kranjskih panjev, izmed katerih pa niti dva nista bila enaka. Komaj uro hoda od tam sem bil pri drugem čebelarju, ki je pa čebelaril v tako orjaških „koritih“, da bi v njih lahko redil mesto čebel neko drugo domačo žival. Edino v Bohinju imajo čebelarji precej enotno mero v vseh razsežnostih.

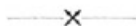
Gotovo ne bi bilo napačno, ko bi vrlo „Slov. čebelarsko društvo“ vzelo v roke tudi to zadevo in izkušalo vpeljati enotno mero za kranjske panje z nepremakljivim satovjem.

Koliko tisoč in tisoč novih panjev se naredi leto za letom po naši domovini! Kako lepo in pa tudi koristno bi bilo, ko bi se izdelovali vsi panji natančno po tisti meri. To bi ne bilo v prid le posamezniku, nego tudi celokupno čebelarstvo bi s tem pridobilo na ugledu, kupčija s čebelami bi se olajšala i. t. d.

Nimam namena že sedaj predlagati kako gotovo mero za kranjski panj. Namen teh vrstic je le, opozoriti „Slov. čebelarsko društvo“ na to zadevo, ki bi se dala končno dognati po zaslišanju raznih strokovnjakov in ob priliki zborovanj.

Dostavek uredništva: Naj bo ta izborni članek povod, da se takoj na občnem zboru osrednjega čebelarskega društva dne 22. t. m. posvetujemo o enotni meri kranjskega panjů. V ta namen naj se udeleži zborovanja kolikor mogoče mnogo čebelarjev, da se določi splošna mera vsaj glede

višine in dolžine panjev. Kdor bi se ne mogel udeležiti osebno, naj pošlje pismeno svoj predlog in mero društvenemu predsedniku; določno pa naj označi, če meri zunaj ali znotraj in tudi debelino lesa.

Gorkota.

Iv. Jurančič.

Trije glavni pojavi, takorekoč elementi so, ki vzdržujejo vsako življenje, živalsko kakor rastlinsko, zlasti še čebelno; in ti so: živež, zrak in gorkota. Ker je med temi tremi rečmi živež nekaj vidnega, smatra se ta sploh kot najvažnejša potrebščina v vsakem življenju, zrak in gorkota pa kot nekaki nevidni potrebi se v navadnem življenju več ali manj prezirata. Sicer so nekatera bitja glede zraka in gorkote jako skromna, n. pr. vodne živali, in druge, ki tudi hudo zimo daljšasa dobro prenašajo; vendar vsako živo bitje bi menda dalje izhajalo brez živeža, nego brez zraka. Istotako bi bilo z veliko večino stvari glede gorkote.

Oglejmo si v tem oziru čebelo. Brez živeža bi živela 1—2 dni, ako ji pa odtegnemo zrak, umrje v par minutah. Ravno tako ali še skoraj bolj občutljiva je glede gorkote. V resnici smemo reči, da so čebele le „solnčne ptičke“. Ne samo da čebela brez vse gorkote, t. j. pod 0° že v par minutah ne more več gibati svojih udov ter v nekoliko urah popolnoma umrje, ampak celo gotova stopinja toplote je za čebelno življenje neobhodno potrebna. Potemtakem smemo v resnici trditi, da je gorkota za čebelno življenje ena najvažnejših potrebščin.

Čebelo moramo smatrati kot ustvarjeno za gorkeje podnebje ter da se je s časom v naše kraje preselila in tukaj utrdila (aklamatizirala). To nam priča, ker v toploti pod 5° R ne more več svojih udov prostovoljno rabiti, ampak otrpne, in ako v tem stanu ostane okoli 24 ur, potem umrje. Ako pa se otrpla čebela v par urah po otrpnjenju ogreje, se zopet popolno oživi. Če jo pa enkrat mraz prešine pod 0°, je, kakor že omenjeno, v nekoliko urah popolno mrtva. V toploti nad 5° R se šele more prosto gibati, pa le nekoliko časa, kajti tudi ta gorkota je še prenizka, da bi čebela zamogla svoja dela v panju ali na prostem opravljati. Da zamorejo čebele splošno in brez škode izleteti, je potrebno 8° R gorkote v naravi. To pa zadostuje le za kratke pomladne, takoiimenovane „prve izlete“, da se čebele očistijo; da bi v naravi kaj nabirale za živež, je to še vedno premalo, vsaj brez pomena. Gorkota ravno je zopet, ki stori, da se rastline tako daleč razvijejo, da čebelam nudijo živeža. Kaj malega cvetnega prahu se še v nizki toploti dobi, vendar medu še ni, nektarije v cvetih šele začno delovati v toploti 11° R. Toliko toplote torej je najmanj potrebno, da imajo čebele „pašo“. Saj nas uči prosta vsakdanja izkušnja, da kadar so hladne noči, ni medu, in čebelam nič ne izda, četudi je lepo vreme in vse v cvetju. Torej igra res gorkota važno direktno in indirektno vlogo v čebelnem življenju.

Kadar je prosta zračna toplota $15-20^{\circ} R$, takrat čebelar paša najbolj izda. V našem podnebnju se sicer navadno ne govori o kaki meji v višini zunanje toplote glede čebelne delavnosti, pač pa je to v gorkejših krajih. Kakor se čebela ne more gibati v prenizki temperaturi, tako tudi preneha z delom v gotovi stopinji vročine. V krajih namreč, kjer prave zime sploh ne poznajo ter se gorkota pogosto zviša v senci nad $35^{\circ} R$, čebele v takih časih od dela popolno prenehajo ter mirno počivajo, kakor pri nas pozimi. Nekaj je mogoče na tem, da taka visoka vročina cvetje tako osuši, da paša poneha, vsekako pa mora prevelika gorkota čebelar delo onemogočiti, sicer bi se vsaj ropale. Saj tudi pri nas ob hudi vročini, zlasti na solčnih čebelnjakih čebele brez dela „zunaj ležijo“.

Telesna gorkota posamezne čebele je jako nizka ter presega le $1-2^{\circ} R$ njo obdajajočo temperaturo, vendar v družbi zvišajo čebele gorkoto prav lahko, in pod normalnimi pogoji do $28^{\circ} R$ ter zamorejo narejeno gorkoto v spoljubni višini vzdržati. V zimskem času, ko vsa delavnost miruje, je tudi gorkota čebelnega ljudstva najnižja, namreč v središču $18-20^{\circ} R$. Navadno že v januarju ali vsaj v februarju pa, ko se začne zalega staviti in notranje delo gibati, se gorkota v sredini sedeža že zviša na $22-24^{\circ} R$; sploh pa je v panju v poletnem času, ko se goji zalega, prideluje vosek, oziroma zida satovje, normalna gorkota $25-26^{\circ} R$. Nad to stopinjo jim toplota ni več prijetna ter se zviša le po izvanrednih vplivih. Primerno toploto vzdržujejo čebele poleti kakor pozimi; ako je zunaj hladneje, jo dopolnijo, večjo vročino pa znižajo s prevetrovanjem pri žrelu.

Vsled izvanrednih slučajev: brezmatičnosti, pomanjkanja zraka, vznemirjenja, solčnega pripeka itd. se gorkota v panju nenavadno zviša na $28-35^{\circ} R$. V taki vročini čebele ne morejo obstati, začnejo hudo šumeti ter se podajo trumoma iz panja; in če bi bilo žrelo zamašeno, da ne morejo vun, se satovje vsled prevelike vročine potrga in v par minutah so čebele mrtve; pravimo, da se zadušijo.

Kaj pa je v čebelnem panju vir gorkote? Navadni viri gorkote so: gorenje, drganje, trohnenje, prebavljanje, dihanje itd. Izmed teh virov imajo tudi čebele nekatere na razpolago in sicer: prebavljanje, dihanje in drganje (gibanje). To so torej glavni viri, iz katerih čebele dobivajo gorkoto. Lastna izkušnja nam to potrjuje: v zimskem času človeku nekako bolj jesti diši, tudi če bolj telesno dela; če smo v hudi zimi zunaj, nam pride nekako pogostejše in močnejše dihanje (dobimo duško), če smo v zimi na poti, moramo pospešiti korake, torej se bolj gibati, da se ogrejemo.

Vsi ti viri gorkote pa zopet izhajajo iz enega elementa, namreč iz živeža. Čebele morajo uživati, da prebavljajo; morajo več uživati, če močnejše dihamo; in zopet več uživati, če se gibljejo, da telesne moči, ki jih pri tem izrabijo, zopet nadomestijo.

Torej če imajo čebele obilno živeža, potem imajo skoraj vse. Najhujši zimi se lahko zoperstavljajo, ker lahko „zakurijo“ — z medom. Od nekdaj je že znano, da „čebele nikdar ne zmrznejo“ tem pogostejše pa gladu umrjejo.

To in ono.

Hinko Zirkelbach.

Neko nedeljo popoldne preteklega mesca, ko je zunaj brila burja in zapadel sneg, sedim v gorki sobi sredi svoje družine ter se kratkočasim s čitanjem čebelarških listov, ker čebelar se mora vedno učiti in še nikoli dovolj ne zna. Proti večeru potrka nekdo na vrata in v sobo stopi znani čebelar oče Pavlin. Tudi njemu je postalo doma dolgčas, zato me je prišel, kakor že večkrat, obiskat kot najbližnji čebelar. Čebelarji radi obiskujejo ob nedeljah drug drugega, da se nekoliko pogovore med seboj o tem in onem, posebno pa o čebelarstvu. Po običajnem pozdravu ponrdim očetu stol, predenj postavim škatlo tobaka za pipo, katero posebno ljubi, in začela sva pogovor najprvo o vremenu in vsakdanjostih, potem pa o čebelarstvu.

Najprvo mi je povedal, da je obiskal pretečeno nedeljo popoldne v Dobrunji v Sv. Lenarta fari pri Ljubljani 90 letnega čebelarja Janeza Črnetu. Čebelartil je 70 let. Vkljub visoki starosti mož vse dela, le vidi slabo. Nekdaj je bil tudi krojač. Pred kratkim je šele izročil sinu posestvo. Spominja se veliko dobrih in slabih letin. Najboljša čebelarska letina je bila leta 1834. Tega leta so bili vsi panji popolnoma zanešeni, tako nenavadno dobro je uredila ajda.

„Tri dni pred sv. Tilnom, t. j. 29. avgusta“, tako je pripovedoval starček, sva hotela z mojim rajnim očetom naložiti naklado nekemu popolnoma zanešenemu panju. Toda nobene naklade nisva imela več, zato pravi oče, naj naloživa velik pisker, pa bo. V tem zasliši oče, da v panju nekaj grize. Nastavi uho na panj, posluša in pravi, da cvili in praska. Jaz stopim pred čebelnjak, in poglej! Komaj sem bil prišel, že se je vsul roj. Kljub temu, da je bil roj tako pozen, je bil v jeseni vendar s panjem vred težak 40 funtov. Vzimala sva ga, a pozimi je prišel ob matico.“

„Toda ne samo tako izvrstna čebelarska letina je bila omenjenega leta, marveč tudi vina in zelja se je veliko pridelalo. Na Notranjsko so vozili zelje in ga tako drago prodajali, da je bilo toliko „firkelnov“ vina, kolikor je bilo glav zelja.“

To so bili časi, je vzdidnil oče Pavlin. Da bi se nama ne cedile preveč sline po tako dobri letini, začela sva se razgovarjati o slikah na končnicah. Pritoževal se je, da sedaj barve slabo drže in razpokajo. Nekaj panjev ima še od očeta, in slike so še vedno dobre. Pred nekaj leti je pa dal slikati končnice v Kranj, toda barva že poka. Nedavno je zvedel od slikarja, ki sedaj prenavlja slike v ljubljanski stolni cerkvi, da vsled tega barva tako hitro razpoka in se lušči, ker devajo slikarji med barvo mesto firneža terpentin, da se hitreje suši. Svetoval je, da se mora les, na katerega se slika in je razpostavljen solncu in dežju, najprvo prevleči s firnežem in šele nato naj se slika, toda le z oljnatimi barvami, brez terpentina. Barve dobro in dolgo drže, ne razpokajo in se ne luščijo. To bi bil tedaj dober svet našim slikarjem.

Nadalje sva se razgovarjala, koliko bi se dalo na Kranjskem izboljšati glede paše in čebelarstva sploh. Veliko je še prostora, kjer bi se lahko nasadilo obilo medunosnih dreves. Mladi čebelarji naj bi posmukali češminje in ga posejali po grmovju, ali ž njim ogradili svoje travnike. Češminje je zelo medeno. Dalje je veliko takih krajev, kjer ne raste drugega kakor trnje in grmovje. Od tega nima kmet nič, čebele nič. Tam naj bi nasadil divjega kostanja, akacije. Po boljših krajih naj bi se nasadile lipe in sadno drevje, črešnje itd. Poleg tega, da bi imele čebele skozi celo leto pašo, imel bi še v jeseni posestnik veliko sadja in listja za steljo. Posebno divji kostanj bi mu dobro došel. Kostanj se posuši, stolče ali zmelje in se rabi na rezanico kot obloja, ker ima isto redilnost kot krompir. Na Nemškem bolj skrbe v tem oziru. Tam nasejejo ob potih ali drugih takih krajih, kjer ni za poljedelstvo, zajčjo ležečo deteljo poleg drugih medunosnih rastlin.

Najboljše bi se pa naše čebelarstvo povzdignilo, ako bi se mladi čebelarji oprijeli velike mere. Le prepričati je treba te ljudi, kaj zamore storiti panj velike mere in z močnim polkom v primeri s kranjskimi koritci, in gotovo bi se je oprijeli brez pomisleka. Kranjski kmet je silno neverjeten in nezaupljiv in le to verjame, kar vidi. Ko bi se le eden čebelar v vasi oprijel velike mere, gotovo bi jo kmalu imeli vsi, ker bi videli velik razloček in korist. Ker prireja „Čebelarsko društvo“ po deželi shode in ustanavlja podružnice, se bo sčasoma obrnilo pri nas tudi v tem oziru na bolje.

Med najinim pogovorom je nastala zunaj že trda tema in večerja je bila med tem kuhana. Ker je pa sedaj predpustni čas, zato sem povedal pred odhodom očetu tudi eno predpustno, katero sem čital v nekem čebelarskem listu.

Nekje na Nemškem se je hotel neki zelo vneti čebelar udeležiti čebelarske razstave. Najboljši in najlepši panj vzame s seboj. Da bi ne bil od panja posebej plačal voznine, zato potisne panj kakor kak kovčeg pod klop, noge držeč čezenj. Med vožnjo postanejo čebelice vesele, in ker ni bil panj dobro zaprt, lezejo iz panja naravnost čebelarju v hlače. Čebelar se popraska sedaj tu sedaj tam, ne vedoč, kaj je temu vzrok. V tistem vozu sta sedeli tudi dve gospe, katerima se je zdel razburjeni mož sumljiv. Naposled vendar zapazi čebelar, kaj se mu je pripetilo in poizkuša svoje ljubljenske pospraviti v panj. Ko čebelice opazijo čebelarjevo namero in dobro voljo, pikajo prav pridno na vse strani. Gospe pa nista bili pred čebelnimi piki tako potrpežljivi kakor čebelar, zato pričneta kričati in vpiti, ter v obupu potegne ena za signalno vrv. Stroj zapiska, in strojevodja vsled tega brzo vstavi vlak. Gospe se pritožita in povesta sprevodniku, kaj se jima je pripetilo. Zavoljo tega sta se gospe preselili v drug voz, in čebelar s panjem je ostal sam. Ko je sedel tako sam, najprvo popravi panj, potem pa premišljuje, kako bi se iznebil neljubih gostov iz hlač. Tu mu šine v glavo izvrstna misel, naj hitro sleče hlače in jih pri oknu dobro otrese. Rečeno, storjeno. A groza. Med otrkavanjem se zataknejo v brzovjaven drog in hlače, v katerih je imel denarnico, so mu ušle iz rok. Kaj sedaj? Stisne se v kot in tudi noče izstopiti na bližnji postaji. „Nič ne pomaga, mož mora ven!“ se glasi povelje. Toda kako? Hitro mu prineso dolg uradniški plašč, ki se vanj nesrečnež

zavije in izstopi iz železniškega voza v največjo zabavo in zasmeh gledavcev ter hitro izgine v postajo. Na srečo je imel v telovniku uro, ki jo je zastavil za nove hlače, in se v njih napotil iskat starih. Ko jih je srečno našel, odpeljal se je potem s prvim vlakom domov.

Iz srca se je smejal oče Pavlin in se je poslovil, jaz sem pa sklenil najin pogovor opisati v „Čebelarju“, da tudi drugi čebelarji izvedo o njem. Morda bo za tega zanimiv, za drugega podučen, za tretjega zabaven.

Zakaj toliko neuspehov pri panjih s premakljivim satovjem?

Matej Vidmar.

Ako pogledamo dandanes okrog sebe vidimo, da človeški duh drvi vedno naprej in hrepeni po novostih, po novih iznajdbah in po večji popolnosti v vseh strokah. Tako je tudi na čebelarjem polju. Saj se je prav v zadnjih desetih letih pri nas na Slovenskem po prizadevanju našega društva med naprednimi čebelarji čebelarstvo prav močno povzdignilo. Toda če človek premišljuje kaj je vendar vzrok, da se napredno čebelarstvo s premakljivim satovjem med našimi priprostimi čebelarji nikakor in na noben način ne priljubi in ne udomači, mora priznati, da je glavni vzrok nevednost v rabi. Zakaj ta ali oni se kar čez noč odloči, da hoče čebelariti le s panji s premakljivim satovjem. Stare panje z nepremakljivim satovjem zavrže, na njih mesto pa postavi celo vrsto dragih panjev s premakljivim satovjem. Mesto da bi se učil in prosil za svét izkušenih čebelarjev, se dela sam najbolj učenega in razkazuje sosedu panjove „nove sorte“. Ali žalibog v par letih je čebelnjak prazen, ni več tistih veselih prebivavk kot takrat, ko je imel stare panje. In če ga danes vprašaš kakšni so panji „nove sorte“, je hiter s sodbo, rekoč: „Vse novo je za nič!“

Kakor prvo napako, tako naredi popolnoma nevede tudi drugo, meneč da so bili stari panji bolji. Ne, stari panji niso bili bolji, ne, le bolj pametno je v njih čebelaril kot v novih premakljivih. Res mnogo, mnogo je satnik v roki neveščega čebelarja pomagal pripraviti umno čebelarstvo pri naših čebelarjih ob kredit. Kako tudi ne? Saj premakljiv sat mnogemu nevednemu čebelarju ni nič družega nego igrača, ki mu daje priložnost, da čebele neprestano vznemirja, jih vsak dan preiskuje, satje predevlje in s tem med ljudstvom, ki nam je vzor reda in edinosti, napravlja veliko zmešnjava. In ravno to premakljivo delo, ta nedolžen vzrok je vzrok, da mu ljudstvo poginja.

Ni čuda, da se sliši večkrat, da je čebelarstvo v mnogih krajih nazadovalo le radi tega, ker so začeli čebelariti s premakljivim satovjem. Pa ni bil temu vzrok premakljiv sat, kakor da bi se ne dalo s premakljivim satovjem čebelariti, ampak zato, ker so nepravilno čebelarili. Panj, satniki

ne prinašajo medu, ampak le povsem pravilno in umno čebelarjenje ti prinese uspehe kakršnih si želiš.

Dostikrat se primeri, da čebelar, ki čebelari z nepremakljivim satovjem, dosega boljše uspehe kot drugi, ki ima premakljive panje. To pa vsled tega, ker oni, ki čebelari z nepremakljivim satovjem, čebelari razumno, tako kot je po večletnih izkušnjah spoznal za dobro in ker ima veselje do dela in do čebelic. Mnogi pa, ki čitajo po knjigah in po časopisih o panjih s premakljivim satovjem in o velikem dobičku, se jim zdi vse tako prijetno in lepo, da se kar naenkrat odločijo za take panje, nimajo pa morebiti nič veselja do dela in do čebel, ampak le do medu. Ko začne tak človek čebelariti, kmalu spozna, da mu ne gre vse tako gladko izpod rok in uvidi, da je treba tudi tukaj delati, se truditi in učiti, če se hoče kaj doseči. Potem opusti čebelarjenje v takih panjih in zatrjuje, da ni res kar se piše, in še druge plaši in kaže le svoje neuspehe. Mnogi, ki so panj z nepremakljivim satovjem zavrgli, premakljivih pa tudi niso znali opravljati. Največ jih je, ki so ponaredili kak tak panj po kakšnem drugem, ki niso pazili ali niso verjeli, da morajo biti satniki primerno drug od drugega oddaljeni; devali so jih preveč skupaj ali preveč narazen. So tudi taki, ki mislijo, da čebele kar sameodsebe delajo satovje v satnike, zato ne prilepijo v satnike nobenega, tudi ne satnega ali voščenega začetka. Drugi pa mislijo, da je vseeno, ali prilepijo satovne ali voščene začetke prav po sredi ali malo na stran, ali prav ali malo krivo, misleč da bodo čebele že popravile, kar ni prav. Čebele pa delajo satovje nepravilno po satnikih ter s tem jezijo čebelarja.

Mnogo neuspehov je tudi krivo, ker imajo take panje čebelarji zelo slabo napravljene. Pri nekaterih je les pretanek, na vse strani skrivljen, dostikrat tudi razspokan. Vrata in pokrov sta slabo narejena, da se z veliko težavo odpirajo in zapirajo ter s tem čebele vznemirjajo.

Največ takih skvar narede navadni mizarji, ki ne gledajo dosti natančno na mero, češ en centimeter tje ali sem ni taka reč. Zato največkrat narede take okvirje, da je bogpomagalj za čebele, še več pa za čebelarja. Pa vendar pri premakljivem satovju že 1—2 mm igrata važno ulogo, kaj šele centimeter. Še ni dolgo, kar sem videl tak panj od takega površnega mizarja narejen. Moj Bog, kakšno delo! Satniki iz neenakih deščic, ali je bila gornja deščica preozka ali preširoka, ali stranska ali spodnja; nikjer ni bilo nobene enakosti. Žrebljički so bili zabiti ta en centimeter, uni manj, tretji pa še več kot 2 cm narazen. Ker niso bile deščice za satnike natančno prirezane, so bili okvirji vsi zaviti, tako da je gornji del v eno stran spodnji del pa zopet v drugo stran kazal. In potem naj čebele v takem panju, oziroma v takih satnikih delajo lepo satovje. Da, narede ga, ali pravilno tako satovje ni, vsaj za napredno čebelarstvo ne.

Zatorej predragi, ako hočeš v panjih s premakljivim satovjem doseči kaj uspehov in če si začetnik v tej stroki, uči se umno čebelariti. Naroči si popolnoma pravih panjev ali jih pa sam po pravilnem ponaredi. Pazi strogo na enakost v notranjščini panja in pri satnikih. Najbolj pazi pri satnikih; ti naj bodo iz povsem natančno prirezanih deščic, stati morajo na vse strani

v pravokotu, žrebljički morajo biti zabiti ravno za en centimeter razdalje, deščice pa široke ravno 25 mm. Satnik mora stati od stranic in pokrova 6 mm, ne več ne manj, ampak natančno toliko. Sploh, če hočeš imeti pravilno narejene sato ve, pazi na veliko natančnost. A pri vsej natančnosti se še zgodi, da čebele z delom zaidejo na eno ali drugo stran, zato treba, da večkrat pogledaš roje in popraviš nepravilnost pri mladem satovju, kar se lahko popravi. Potem če si čebele prisilil, da delajo sate natančno v satnik, da je vsak sat vodoraven, le potem boš zamogel s premakljivim satovjem pravilno čebelariti.

— X —

Poročila občnih zborov.*)

Na občnem zboru čebelarske podružnice v Kamniku. Da je zanimanje za čebelo in čebelarsko društvo že splošno, sprevidimo iz mnogobrojno obiskanih čebelarskih shodov in zborovanj. To potrjuje tudi občni zbor kamniške čebelarske podružnice dne 14. januarja. Ni nas bilo kdovekaj: poleg članov, ki so bili domalega vsi navzoči, došlo je tudi nekaj drugih čebelarjev. Brez dvoma bi bila udeležba obilnejša, da bi ne bila zima in „vse v noči“, kakor pravimo.

Gospod podružnični načelnik, odvarjajoč občni zbor, se je izrazil, da nam je članom v doglednem času pričakovati dejanske koristi od podružnice. Upati je nekaj podpore od osrednjega društva, nekaj se bode nabralo pri podružnici sami in tako bode omogočeno nabaviti kakšno čebelarsko pripravo, kakor točilo, stiskavnico za umetno satje ali kaj drugega storiti v korist članov. Ko je blagajnik podal svoje poročilo, začelo se je z vpisovanjem članov. Z veseljem omenjam, da je njih število naraslo. S tem je bil oficijelni del končan.

Na vrsti je bilo poučno predavanje tajnika osrednjega odbora, gospoda A. Bukovica. Kdo izmed čitateljev „Čebelarja“ ne pozna prijaznega gospoda z dolgo, lepo brado! Kako pazno smo poslušali vsi: od očanca, v čebelarstvu osivelega, do mladega začetnika. Žal, da mu je bilo le malo časa odmerjenega. Zelo nas je razveselil gospod govornik, ko nam je obljubil, da nas tja na poletje še obiše, zbrane pri čebelnjaku. Tačas bomo pa polegli po travi, prižgali pipice ter zopet napeto poslušali.

Naj bo na tem mestu gospodu predavatelju za trud v imenu vseh navzočih izrečena prisrčna zahvala.

Jos. Košir.

— X —

Dopisi.

Iz Borovnice. Dne 28. januarja počastil nas je s svojim pohodom ljubeznjivi in zabavni g. Bukovic, tajnik čebelarskega društva, in nam kaj zanimivo predaval o umnem čebelarstvu. Zaradi mnogih zaprek je bila

*) Nadaljna poročila prihodnjič.

udeležba tega čebelarskega shoda bolj srednja, vendar povoljna za našo podružnico in tukajšne razmere. Slušatelji sledili so s posebno pozornostjo zanimivemu predavanju, posebno so se pa čudili in skoraj neverjetno se jim je zdelo, ko so čuli o imenitnem čebelarstvu v Švici, ki se je v teku kakih petdeset let povzdignilo na tako visoko stopnjo.

Ker letos tukajšnja podružnica še ne more pričeti s skupno trgovino čebel, kajti vsak čebelar si je pridržal le zase potrebne plemenjake, se je sklenilo, da se s tem poizkusi s prihodnjim letom.

G. društvenemu tajniku Bukovicu pa bodi za njegov trud in za njegovo podučno-zabavno predavanje v imenu tukajšnjih čebelarjev izrečena prav prisrčna zahvala.

Torej na svidenje v jeseni, g. tajnik!

Coklar.

— x —

Raznoterosti.

Čebelarski časniki. Evropa: Avstrija 6 nemških, 1 slovenski, 2 češka, 1 poljski, skupaj 10. Ogrsko 3 ogrski, 3 hrvaški, 1 nemški, skupaj 7. Francosko 25; Nemčija 24; Belgija 10; Angleško 6; Rusija 3; Švica 3; Švedsko-Norveško 2; Dansko 2; Italija 1; Špansko 1; Luxenburg 1; Nizozemsko 1; skupaj 79. Amerika: 17 angleških, 1 nemški, 1 nemško-angleški, 2 francoska, skupaj 21. Avstralija: 2 angleška. Vseh skupaj 119. — Po jezikih se delijo: 36 nemških, 27 francoskih, 25 angleških, 3 ogrske, 1 italijanski, 10 slovenskih: 3 ruski, 3 hrvaški, 2 češka, 1 poljski, 1 slovenski. Jurančič.

Zakaj dosežejo čebelarji navadno visoko starost? Zato — pravi neki nemški čebelarski list — ker pomori čebelni strup v čebelarjevi krvi vse škodljive mikrobe. Pa naj bo že tako ali drugače, resnica je vendar, da smo pravi čebelarji precej trpežnejše korenine, kot drugi Adamovi sinovi. Hvala Bogu za to prednost in odlikovanje!

— x —

Poročilo o odborovih sejah.

(Poroča tajnik Bukovic.)

IV. seja, dne 21. decembra 1905.

Navzoči gg.: predsednik Gustav Pirc, odborniki: Babnik, Črnagoj, Jarc, Likozar, Bukovic in urednik Rojina.

Po otvoritvi seje po predsedniku je tajnik poročal o čebelarskih shodih na Kranjskem. Ob sklepu poročila je predlagal, da naj se odbor posvetuje, komu bi kazalo poveriti prirejanje shodov in predavanj po že obstoječih podružnicah, da bo tajniku mogoče nadaljevati započeto delo organizovanja čebelarjev po Kranjskem, sčasoma tudi po Goriškem in Koroškem.

Po daljšem posvetovanju se je storil sklep, da naj tajnik deluje kakor doslej in predava predvsem po že obstoječih podružnicah. Vrhutega naj se pa naprosita gospoda Martin Humek, nadučitelj v Bohinjski Bistrici, in Mihajl Vrbič, nadučitelj v Sodražici, da priredita vsako leto vsaj po eno predavanje, in sicer gospod Humek pri podružnicah v radoljiškem okraju, gospod Vrbič pa pri podružnici v Ribnici.

Tajnik je nato stavil predlog, da naj se gospodu Jurančiču vsaj deloma povrnejo potni stroški, ki so mu narastli vsled prirejanja čebelarskih predavanj po Štajerskem. Predlog je bil sprejet in se je imenovanemu gospodu dovolil znesek 100 K.

Gospod urednik je opozoril odbor, da si bo moralo društvo naročiti novo stiskalnico, ker je pokvarjena ta, ki jo ima sedaj društvo.

Sklep: naroči naj se nova stiskalnica, stara naj se pa da v popravo.

Nadalje je gospod urednik predlagal, da naj se c. kr. dež. šolski svet naprosi, da bi šolskim vodstvom priporočal naročevanje „Čebelarja“. V prošnji naj se izrazi želja, da naj bi šolska vodstva pustila list krožiti med čebelarji v okolici šole; s tem bi se mnogo pripomoglo k povzdigi kranjskega čebelarstva. Sprejeto!

Seja se je zaključila!

I. seja, dne 25. januarja 1906.

Navzoči gg.: predsednik Pirc, odborniki: Babnik, Črnagoj, Jarc, Likozar Bukovic in urednik Rojina.

Predvsem je bilo na dnevnem redu posvetovanje zaradi občnega zbora. Določilo se je, da naj bo občni zbor na četrtek, dne 22. februarja, ob pol desetih dopoldne, v mali dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Tajnik in blagajnik imata sestaviti do tistega dne svoja poročila, ki naj se predlože zborovalcem že tiskana. Na zbor naj se pismeno vabijo poročevalci ljubljanskih dnevnikov in tudi tisti člani društva, ki so svoje čase tako marljivo dopisovali v „Čebelarja“, a se sedaj ne spomnijo več nanj.

Nato je tajnik poročal o živahnem gibanju podružnice v Gorjah pri Bledu. Ta podružnica je sklenila na občnem zboru dne 21. januarja, da postavi vzoren podružnični uljnjak. Brez dvoma je ta sklep velike važnosti za to podružnico, kajti v tem uljnjaku se bo osredotočilo vse podružnično gibanje, prirejali praktični tečaji itd. Odbor podružnice bo izkušal nabrati denar, ki ga je zato treba, a da se vsa stvar spravi v tir, naj osrednje društvo dovoli tej podružnici v ta namen kako podporo, ki naj bo kar najbolj mogoče izdatna.

Odbor je pozdravil ta sklep podružnice in dovolil na predlog predsednika podružnici prispevek 150 kron.

Gospod blagajnik je ob sklepu seje pripomnil, da se taki stroški ne bodo smeli prepogosto ponavljati, sicer se bo kmalu izpraznila društvena blagajna. Seveda se je odbor strinjal s to mislijo in sklenil, da se bodo take podpore delile le v ozira vrednih slučajih.

Seja se je zaključila.

Vabilo

na

občni zbor Slovenskega osrednjega čebelar- skega društva v Ljubljani,

ki bo

v četrtek, dne 22. februarja 1906, v mali dvorani
Mestnega doma v Ljubljani.

Pričetek ob pol 10. uri dopoldne.

SPORED:

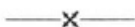
1. Otvoritev zbora po predsedniku.
2. Poročilo predsednika in tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Predlogi in nasveti.*)
5. Volitev predsednika in podpredsednika.
6. Volitev odbora.

Z ozirom na važna poročila in zadeve, ki se bodo pretresavale na zboru, je želeli številne udeležbe!

Ljubljana, mesca januarja 1906.

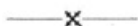
Gustav Pirc, t. č. predsednik.

*) Predlogi in nasveti naj se pošiljajo predsedniku vsaj tri dni pred občnim zborom.

Listnica uredništva.

Gosp. M. H. v B. B.: Pa še kako lepo se priporočamo. — Gosp. A. F. pri L.: Formalinovo svetilko dobite pri tvrdki Rothschild v Višnji gori. Navodilo je pri svetilki. — Gospod F. L. v D.: Letos spomladi gotovo; naznanilo se bo pravočasno. — Gosp. F. M.: Slika za članek »Moj čebelnjak« je že došla iz Prage, pa ker je bilo že drugo stavljeno, pride prihodnjič na vrsto. Ravno tako pridejo nekatere druge stvari v 3. številko, ker ta mesec je imel »Čebelar« prav dobro berno.

Listnica upravnništva.

Tako željno pričakovani Ant. Janševi knjigi boste kmalu dotiskani in ju bomo začeli prihodnji teden takoj razpošiljati. Vezava vsaki knjigi v lepe izvirne platnice stane 40 vin. Cast. gg. naročnike uljudno prosimo, da bi nam blagovolili nakazati cel znesek za naročeni knjigi, ker se vpisava malenkostnih vsot ne izplača in nam terjatev povzroči stroške in delo. Knjigi bosta tiskani na lepem papirju in z novimi črkami. Založnik ni štedil z denarjem,

da se knjigi kar mogoče najbolje opremite, in da boste vredni našega velikega Janša. S tem bomo, vsaj upamo, ustregli vsem slovenskim čebelarjem.

Vsi oni društveniki, ki pridejo na občni zbor osrednjega društva v Ljubljano, bodo knjigi lahko seboj vzeli.

Na veselo svidenje dne 22. t. m. na občnem zboru v »Mestnem domu« v Ljubljani!

Gosp. M. K. v H. Društvo preskrbi garantirano pristni med pitanec v celih posodah po 1 K za kg, na drobno po 1-10 K za kg.

Gosp. A. T. v T. List izide točno 5. dan vsakega mesca, in se mi zdi čudno, da še niste dobili prve številke »Čebelarja«. Vaš kraj, Trbiž, zamenja pošta večkrat s Trbižem na Koroškem. Mi imamo tako natančno urejeno ekspedicijo, da nas ne zadene nobena krivda. Zdravi!

L. N. B.

Mala naznanila.

Pod tem naslovom objavljamo ponudbe članov brezplačno, to pa le dvakrat v letu.

150 kg iztočenega ajdovega medu in **20—30 panjev čebel** (mera medišča nemškega panja s 17 satniki, mlade matice) ima na prodaj po dogovoru Janez Meglen, Struge-Potiskavec, pošta Videm pri Dobropolju.

6 končnic, novih, lepo slikanih, 25 cm širokih in 33 cm visokih po 80 vinarjev ima na prodaj Anton Rems, Godič št. 5 pri Kamniku.

Vosek, voščine in iztočen med kupuje vedno Anton Žnideršič v Ilirski Bistrici, Notranjsko.

30 končnic ima na prodaj A. Buković v Ljubljani, Deželni dvorec. Končnice so nove, zelo lepo poslikane, 13 palcev široke in 6 palcev visoke. Cena 60 h za končnico.

Kdor želi **umetniško slikanih končnic**, naj se ohrne do slikarja Pavla Šubica v Poljanah nad Škofjoloko.

Slovensko čebelarstvo društvo v Ljubljani
prodaja

starejše letnike „Slovenskega Čebelarja“.

Cene so: Nevezan letnik (1—6) po **2 K**; v krasne izvirne platnice vezan po **3 K 30 h**; same platnice so po **80 h**. — Pošilja se poštne prosto. — Lanski letnik je pošel.

Karol Piotrovski

Ljubljana,

Sv. Petra cesta št. 32 (Levčeva hiša).

Izdeluje **kilne pasove, mošnjice za mode. Pasovi za težke kile, moških in žensk**, so tako narejeni, da jih vsakdo nosi brez težav, ker ne tišče. — Cene so zmerne, blago trpežno, postrežba poštena.

Zaloga kirurških priprav iz gumija.

Vse poprave po najnižjih cenah.

Zanesljiv pitanec

ima na prodaj čebelar

Franc Unger v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Cena 1 K 20 h kg.

Čebele kupuje

M. Ambrožič v Mojstrani na Gorenjskem.

Prodaja pa isti umetno satovje iz pravega čistega voska po najnižji ceni.

Semena rdeče detelje (inkarnat), esparsete, facelije,
ranjak ali uročnik (Tannen- oder Wundklee)

zelo medunosne cvetlice prodaja

J. KORDIN V LJUBLJANI.

Velikanska pesa (kvedlinburška)

kraški in ameriški grah, ruski lan, vse vrste detelje, posebno za čebelno pašo,
'Facelija' in 'Esparsetta'; vse vrste travnih semen za napravo ali izboljšanje
senožeti, kakor tudi vse vrste zelenjadi, z jamčeno kaljive pri

PETER LASSNIK-u, Marijin trg v Ljubljani.

Čebele kupuje

Jan. Strgar

čebelar v Bitnjah, pošta Bohinjska Bistrica na Gorenjskem.

Prodaja pa poceni zelo pripravna razstojišča ter umetno satovje iz
zajamčeno pravega, čistega voska; cena nizka, postrežba poštna in natančna.

Udnina (2 K) in reklamacije naj se pošljajo upravništvu „Slovenskega
Čebelarja“ v Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slovenskega
Čebelarja“ Fr. Rojinu, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.